Ebben az évben buzát vetett a paraszt és megint ő nyert, mert a föld fölött értek piros acélossá a kalászok a nyári naptól és a földbeölt parasztmunka eredményekép.

Az ördög dühösen ásítozott, a hasznot nem érte el és belátta, hogy agyafúrt paraszti ész kergeti ahová akarja.

A harmadik évben ő akart agyafúrt lenni és az egyezségben azt kötötte ki, hogy a föld termését a következőképpen osztják meg:

a termény alsó része és a felső része az ördögé legyen, akié a föld, a paraszté a termény közepe legyen, amiért a munkáját beleölte.

Kukoricát vetett a paraszt és leszedte a csöveket, mert középütt nőttek azok és a rászedett ördög dühösen toporzékolt.

Műveletlen földjeit műveletlenül hagyta; — hogy agyafúrt utak miatt hasznot nem ért el, nem tűrhette, hogy másnak legyen haszna: az egyezséget a parasztnak felmondta.

Nagy dühösen ragadta meg és a pokolba cipelte, mert becsapta és a hasznát nem engedte: égjen el!

és utódjai is így gondolkoznak, amikor nélkülözni hagyják a szegényt, akinek megélhetése nekik kevesebb hasznot jelentene.

Sellyey József

Figyelő

Emberek, akik túlkorán jöttek a világra

Kaluga, kormányzósági városka végén, kis faházikóban élt egy nagyothalló gimnáziumi tanár. Padlásszobája ablaka jóval éjfél után is világos még. Itt ül a tanár és dolgozik. De nem az iskolai dolgozatok felett ül, hanem rajzok és számítások felett; egy tanulmányon dolgozik.

Egy olyan vonat feltalálásán dolgozik, mely óriási sebességgel, sinek nélkül szalad. Közben közvetlen közelében, a Kaluga utcáin felgyülemlett szemétben süllyednek el a kocsik, a kerekek meg a kivájt kátyúkban törnek össze.

Egy olyan kormányozható, teljes fém léghajó feltalálásán dolgozik, melyen ezer utas részére van hely. Közben Kaluga egy közönséges villanyoson is elcsodálkozott volna. Kiszámít egy rakétát, melyen az egyik égi testtől a másikig, p. o. a Földtől a Holdig lehet repülni. Közben az ujságok egy közönséges léggömb felszállásáról, mely „nagyszámú közönség jelenlétében ment végbe", hatalmas cikkekben számolnak be, mint roppant fontos eseményről.

De a tanár nemcsak feltaláló, könyveket is ír.

Arról ír, hogy „úgy a földön, mint a többi égitesten a rendet helyre kell állítani". Azt írja, hogy „a föld egy sivatag" és a föld csak akkor szűnik meg sivatag lenni, amikor „az ember

a föld, az óceán, a levegő, az időjárás, a növények és a saját urává vált".

Még azok az emberek is, akik közvetlen környezetéhez tartoznak, azon a véleményen vannak, hogy „rossz időben, túl korán jött a világra". Kéziratai a szerkesztőségekben elvesznek, rajzai meddőn feküsznek az irattárakban, tervrajzait a tehnikai társaságok visszautasítják.

Könyveit ő adja ki egyedül.

Minden könyve „A szerző kiadásában" jelenik meg. A könyvön ott áll francia és orosz nyelven a szerző címe:

„Oroszország, Kaluga, Ziolkowski."

A cím a barátoknak és elvtársaknak szól, ha vannak ilyenek valahol a földkerekségén.

*

És nem messze Kalugától, Koslov járási városban élt egy másik ember, aki szintén „túl korán jött a világra", egy volt vasúti órafelügyelő.

Különös ember: felmondta az állását, eladta az apjától örökölt házat, egész megtakarított vagyonkáját odaadta egy kis gyümölcsfaiskoláért és körte, meg almafái közé, egy lugasszerű házikóban telepedett le.

Mért tette ezt?

Nem azért, hogy körtékkel és almákkal kereskedjen, hanem hogy az orosz kertészetet átalakítsa.

Koslov lakói nagyon különösnek találhatták nézeteit.

Kifogásolta, hogy gyümölcskertjeik oly szegényesek, hogy félvad, néha egészen vad erdei fák nőnek bennük éspedig majd mindenütt ugyanazok a fajták. Csak elvétve lehetett egy-egy földbirtokos melegházában néhány finom, gyengécske külföldi nemes-gyümölcs fajtákat találni. De ezeket, amint átültették őket a kertbe, betegeskedni kezdtek és nemsokára elpusztultak.

A volt vasúti órafelügyelő merész célt tűzött ki magának: a hires külföldi gyümölcsök, mint a Reinette, Bellefleurs, Kandil, Royale szépségét elvenni és ezeknek tulajdonságát a középorosz, szerény, aliggondozott fajták ellentálló képeségével egyesíteni.

És Koslov melletti faiskolájában újabb és újabb, sohanemlétezett, sohanemlátott fák nőttek meg.

A koslovi kertész elvetette az „Ananas-Reinette" virágporát és megtermékenyítette vele az egyszerű „Antonowka" virágait. Az egyik mag megkapaszkodott és új fát adott, mely a „Slawjanka" nevet kapta.

Slawjanka az apjától, az Ananas-Reinette-től a gyengéd, nedvdús, jóízű, puha húst örökölte, „egyszerű" anyjától: a hideggel szembeni ellenállóképességet. Még öt fokos hideg sem ártott meg a virágoknak.

A kertész elővette a vad usszuri körtét, mely valahol a Távolkeleten van otthon és keresztezte vele a nemes, gyengéd

„Royale" körtét, mely egy virágcserépben nőtt nála. Öt csemete nőtt ki a magokból, öt körtetestvér.

Az első két testvér nem sokat ért, a harmadik már jobb volt, a negyedik még jobb, de az ötödik csemete volt a legjobb, a „Mitsurin-télikörte". Ennek a körtének a kertész a saját nevét adta. Őt, magát Mitsurinnak hívták.

A Mitsurin télikörte tizenegyedik életévében hozta az első gyümölcsöt: 25 hatalmas, jóízű körtét. Egy évvel később az ágakon annyi volt a körte, hogy egész a földig hajladoztak. Most nem 25, hanem 150 körte volt rajtuk. A Mitsurin-télikörte francia apjától örökölte a finom, gyengéd ízt, usszuri anyjától pedig nemcsak a hideggel szembeni ellenállást örökölte, de érzéketlenséget is a nyomással és ütődéssel szemben. Ezeket a körtéket, akár a burgonyát, pincében lehet elraktározni. Az összetört részek fölé parafaszerű réteg képződik és a körték nem rothadnak.

Ez a története az egyik Mitsurin-faiskolában kitenyésztett családnak. Számos ilyen családja volt. Bátor kézzel nyúlt a földkerekség minden vidékének gyümölcsfajtáihoz és keresztezte azokat, hogy meghonosítsa őket Oroszországban, hogy minden földmíves kertjében nedvdús, ízes gyümölcs teremjen.

Mitsurin kertjében békésen nőttek egymás mellett az „amerikaiak", „japánok", „perzsák" és „kínaiak" utódjai.

A Volgaszteppe vadcseresznyéjét keresztezte az Amerikából hozott pennsylvániai nemes-cseresznyével és nyert egy újfajta, kitűnő cseresznyét, az „Ideált".

De Mitsurin még merészebb dolgokat is keresztülvitt: keresztezte a cseresznyét a vadcseresznyével, a cseresznyét a varjútövissel, a vörös berkenyét a csipkerózsával, a vörös berkenyét a naspolyával és a kertjében új, idegenszerű gyümölcsök keletkeztek, amilyenek azelőtt sohasem léteztek a földön: az édes „Cerapadus" nehéz, édes-savanykás, a „Krassza Sewera" (Észak Szépsége) óriási, ízletes bogyói, az édes Granat-vörösberkenye nagy fürtjei . . . Ugyancsak megkisérelte az Antonowka-almát cseresznyével, szilvával, körtével, vörös berkenyével, ribiszkével, egressel keresztezni és kitenyésztett ilymódon néhány szokatlan kinézésű almát, ferde, szabálytalan magokkal. A nemrég megjelent könyvében beszél erről.

Évek és évtizedek múltak el. Mitsurin faiskolájában új, csodálatos növények láttak napvilágot. De a faiskola körül az élet a régi mederben haladt tovább. Mitsurin ritka fáitól néhány lépésnyire, éppúgy, mint azelőtt a savanyú „Antonowkák" és a fanyar „Tonkowjetkák" nőttek. Úgy látszott, hogy az országnak nincs szüksége Mitsurin munkájára, hogy ő is, akár Ziolkowski nagyon is korán jött a világra.

De jobb korán, mint későn a világra jönni. Jobb a jövő, mint a múlt emberének lenni. Az idő utolérte Mitsurint.

Ez akkor történt, amikor kitört a forradalom. Koslovba sürgöny jött Moszkvából Mitsurinhoz címezve:

„Az új növények kitenyésztésének kisérletei rendkivüli fontosságúak. Küldjön azonnal jelentést a Népbiztosok Tanácsa elnökének. Lenin."

Egyszerre az egész óriási birodalom részére fontos és szükséges lett Mitsurin munkája.

Mitsurin néhány ezer hektár nagyságú faiskolát kapott.

Mitsurin maga 1935. június 7-én halt meg. De munkája tovább él. Az ő faiskolája termeli ki a mitsurini fajtákat és küldi szét az országban a kisérleti állomásoknak. Magában a városban van egy főiskola a gyümölcstenyésztés részére. Mindkettő Mitsurin nevét viseli.

A „kertész" Mitsurinnál tucatszámra jártak tudósok az iskolába és támogatták őt munkájában.

És ma már nem beszélnek Mitsurinról, mint a koslovi kertészről, hanem Koslovról, mint Mitsurin városáról.

A város új nevet kapott, most Mitsurinszka.

Révész Illés

Ember és természet

A házasságról

A polgári társadalomban a házasságot illetőleg a „jó parti" eszménye uralkodik. Jó partiról álmodik a szülő, ha gyermekei jövőjére gondol, egyben pedig arra is törekszik, hogy gyermekei is „jó partik" legyenek, miután a házasságokat úgy is az égben kötik, a többin majd csak átsegit a jó isten.

A jóistennek rengeteg dolga van az emberekkel. Mindenki hozzá fohászkodik, főleg egy kis szerencséért, mert ez a kis szerencse többet ér a beretvánál is élesebb észnél és a legnagyobb szorgalomnál. És ha „jó partit" csinál az ember, kell ennél nagyobb szerencse? Jó helyre tette le a fejét. A filmek is ezer változatban hozták ki az elképzelhető legjobb megoldást, a jó házasságot.

Balgaság és tudatlanság lenne a részünkről, ha módosító törekvésekkel állanánk elő és arra vetemednénk, hogy ilyesmiket állítsunk: Ti emberek, ne hallgassatok többet a házasságközvetitőkre, se a szülőkre, egyedül a szivetekre hallgassatok a házasságkötésnél. A természet legszebb ajándéka a szerelem, mert egészséges és szép utódokról akar gondoskodni. De ti az érdekházasságokkal a sárba gyömöszölitek lelketeket, eladjátok magatokat és minden nap számotokra csak a rabság különböző változatait hozza. Rövid az emberi élet és ti ezt az életet egy „jó parti" kedvéért eladjátok. Késő öregségtekben is szorongó szívvel fogtok szerelmetekre gondolni, akit a zseb, a föld, az üzlet, az egzisztencia kedvéért elhagytatok és sohasem ismertétek meg az igazán boldog házasságot, mert megszegtétek a Természet törvényeit.

Nem, eszünk ágában sincs ilyesmit, vagy ehhez hasonlót hirdetni. Nem csak azért, mert céltalan lenne, hanem főleg azért, mert jól tud-